

RELAȚIILE DINTRE STATELE ROMÂNEȘTI ÎN ISTORIA NAȚIUNII NOASTRE

RELATIONS BETWEEN ROMANIAN STATES IN THE HISTORY OF OUR NATION

Colonel (rtr) prof. univ. dr. Benoni ANDRONIC*
(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania,
email: secretariat@aosr.ro)

Colonel (rtr) prof. univ. dr. Viorel ORDEANU**

Rezumat: Autorii articolului, studiind legăturile de origine comună dintre Moldova, Țara Românească și Transilvania, constată că statele românești, împărtășind aceeași limbă, cultură și tradiții, au creat un fond identitar unitar, care a creat relații ce au alternat între alianțe, împotriva otomanilor, maghiarilor sau polonilor, dar și conflicte punctuale, determinate de interese locale ale domnitorilor.

Analizând poziția geografică a fiecărui principat, autorii arată cum relațiile dintre ele au fost adesea modelate de marile puteri (Imperiul Otoman, Habsburgic, Rusia, Polonia) și care urmărind propriile lor interese au zădărnicit, un timp, formarea unui stat unitar, încercat, mai întâi de Mihai Viteazul, la 1600, de Alexandru Ioan Cuza la 1859 și finalizat de Ferdinand Întregitorul la 1918.

Studiind perioadele fără unitate politică, autorii arată cum elitele colaborând intens prin: circulația cărților, a tipăriturilor, a personalităților națiunii și a clerului, au menținut un spațiu cultural comun creând conștiința unei identități românești comune, înainte ca statul național să existe; au permis coagularea unui proiect politic unitar, culminând cu România modernă, demonstrând că, în ciuda presiunilor externe, solidaritatea culturală și lingvistică a fost un factor decisiv în supraviețuirea și afirmarea națiunii.

Cuvinte cheie: România, Republica Moldova, Principatele Unite, Dacia, românitate, romanitate, latinitate, unire, istorie națională, sfere de influență.

Abstract: The authors of the article, studying the common origins of Moldova, Wallachia, and Transylvania, the authors note that the Romanian states, sharing the same language, culture, and traditions, created a unified identity, which led to relationships that alternated between alliances against the Ottomans, Hungarians, or Poles, but also specific conflicts determined by the local interests of the rulers.

Analyzing the geographical position of each principality, the authors show how relations between them were often shaped by the great powers (the Ottoman Empire, the Habsburg Empire, Russia, Poland) and which, pursuing their own interests, thwarted for a time the formation of a unified state, attempted first by

* Profesor consultant la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, email: benoneandronic@yahoo.com.

** Cercetător științific gr. 1 în Centrul de Cercetări Științifice Medico-Militare, Universitatea Titu Maiorescu din București, email: ordeanu_viorel@yahoo.com.

Mihai Viteazul in 1600, then by Alexandru Ioan Cuza in 1859, and finally by Ferdinand the Unifier in 1918.

Studying the periods without political unity, the authors show how the elites, collaborating intensely through the circulation of books, printed matter, national personalities, and the clergy, maintained a common cultural space, creating the consciousness of a common Romanian identity before the national state existed. they allowed the coagulation of a unified political project, culminating in modern Romania, demonstrating that, despite external pressures, cultural and linguistic solidarity was a decisive factor in the survival and affirmation of the nation.

Keywords: *Romania, Republic of Moldova, United Principalities, Dacia, Romanian identity, Romanity, Latin identity, union, national history, spheres of influence.*

Introducere

Poporul român, a cărui latinitate nu mai trebuie demonstrată, aceasta fiind unanim recunoscută, este unul dintre popoarele care trăiește acum, în Epoca Contemporană, în două state independente, separate, dar vecine și prietene: România și Republica Moldova, rezultate din diviziunea României Mari.

În Epoca Modernă au fost două și respectiv trei Principate românești, în Evul Mediu au fost chiar mai multe mici state românești, iar în Antichitate era pe același teritoriu Regatul Dacia, divizat și el ulterior în Dacia Romană și ținutul dacilor liberi. Acestea fiind leagănul de formare al poporului român, al limbii române și mai târziu, al României de azi, care se luptă discret să rămână unitară și să recâștige pașnic din populațiile și teritoriile pierdute, pentru a aduce toți românii la patria-mamă.

În lume, și alte națiuni sunt divizate în state diferite, care pot fi prietene, dar nu au voie să se unească (de exemplu Germania și Austria), sau prietene dar nu vor să se unească (Rusia și Belarus), sau dușmane (de exemplu Coreea de Nord și Coreea de Sud), iar altele au rezolvat prin unificare pașnică (de exemplu Germania Federală cu Germania Democrată) ori prin război de întregire (de exemplu Vietnam). Iar altele încearcă să se separe din diferite motive, exemplele fiind cunoscute pe toate continentele.

Moldova istorică era principatul medieval întemeiat în secolul XIV, care se întindea de la Carpați până la Nistru și Marea Neagră, iar Republica Moldova este statul modern actual, apărut în 1991, pe un sfert din acest teritoriu istoric. Identitatea moldovenească s-a format ca ramură a identității românești, iar relațiile România - Republica Moldova sunt strânse și prietenești, dar influențate de istoria rusă, sovietică și iarăși rusă.

Pentru a înțelege argumentele privitoare la relațiile româno-române dintre statele românești, trebuie abordate rădăcinile istorice ale poporului român și ale țărilor românești.

1. Strămoșii din Antichitate ai poporului român

Unitatea istorică și demografică se poate urmări încă din Antichitate, în sec. I î.e.n., regele dac Burebista a unit toate triburile dacilor

(cum le spuneau romanii) și ale geților (cum le spuneau grecii) și ale aliaților lor, pe axul geografic al Dunării de Jos până la *Pontus Euxinus* (Marea cea Primitoare, adică Marea Neagră). Capitala era probabil la Argedava (pe râul Argeș) sau la sud de fluviul Dunărea, în câmpia dinspre Munții *Hemus* (Balcani) cum afirmă arheologii bulgari.

Ca limite de graniță erau la vest Dunărea de Mijloc, la nord Carpații Păduroși, la est fluviul Bug și la sud Munții Balcani. Litoralul maritim se întindea în vestul Mării Negre, de la *Odessos* (Odesa) la *Mesembria* (Burgas) fiind un spațiu de cooperare cu elinii (coloniile cu orașe-port grecești) și mai târziu romane (ale Republicii Romane și apoi ale Imperiului Roman), iar ulterior ale Imperiului Roman de Răsărit (impropriu numit Bizantin). Acest regat mare, puternic și bogat (inclusiv în aur) a făcut obiectul unui proiect de cucerire romană, după victoria din Galia (descrisă de Iulius Cezar în *De bello galico*), dar asasinarea în anul 44 î.e.n. a dictatorului roman și a regelui Burebista (coincidență?!) a amânat această campanie. Dacia s-a fărâmițat în regate mai mici și a pierdut din influența asupra unora dintre aliați.

În secolul I e.n. regele dac Decebal reface unitatea statului dac în limitele triburilor geto-dacice, în spațiul geografic dintre râul Tisa, fluviul Nistru și fluviul Dunăre, spațiul sud-dunărean fiind ocupat de armata romană și transformat în provincie a Imperiului Roman. Dacii intră în conflict cu romanii la sud de Dunăre, iar Împăratul Traian începe o campanie de cucerire a Daciei, în anul 100 e.n. După o pregătire logistică impresionantă, inclusiv drumuri săpate în stâncă și pod de vase peste Dunare, în anul 101 armata romană trece Dunărea și se luptă cu armata dacilor până în 102, dar nu reușește să cucerească Dacia. În 105 se reia campania și abia în 106 romanii cuceresc capitala Sarmisegetuza și în 107 transformă regatul Daciei în provincia romană Dacia. Dar aceasta nu cuprinde întreg teritoriul dacic, ci numai partea care îi interesa economic și strategic pe romani, respectiv actualele regiuni: Oltenia, Banat, vestul Munteniei, Transilvania (cu vestitele mine de aur), Crișana și Maramureș, iar Dobrogea (și tot litoralul) era deja parte a Imperiului Roman. Împăratul Traian descrie campania în cartea lui *De bello dacico*.

În acest areal vast s-a instalat administrația romană, până la retragerea din anul 275, iar veteranii romani (indiferent de etnie) după minimum 20 de ani de armată (unde serviseră de obicei de la vârsta de 20 de ani), primeau bani, teren agricol și cetățenie romană, dacă nu aveau.

Pentru securizarea acestui spațiu geografic vast, armata romană a construit în secolul II e.n. primul pod peste Dunare (la Drobeta) și mai multe *limesuri*, frontiere fortificate (val de pământ cu șanț, zid de piatră sau palisadă din trunchiuri de copaci, puncte de observație, forturi și porți păzite). Dintre acestea, pe teritoriul Daciei sunt cunoscute șase. Unul era paralel cu râul Mureș, la sud de malul stâng și se continua până la Dunăre (pentru romani, Mureșul cotea spre sud și se vărsa în Dunăre, iar Tisa era afluentul care se vărsa în Mureș la cotul Mureșului), pentru apărarea Banatului de azi. Altul era paralel cu Oltul, pe malul stâng, dar la distanță,

de la munte până la Dunăre, deci în vestul Munteniei, pentru apărarea Olteniei de azi. Altul era în nord, pe malul drept al Prutului, pentru apărarea Bucovinei de azi. Iar alte trei erau în est, unul între Nistru și Prut, altul între Marea Neagră și Prut, pentru apărarea Republicii Moldova de azi și un al șaselea în Dobrogea de azi, în porțiunea cea mai îngustă între Dunăre și Marea Neagră. Ultimul a fost refăcut mult mai târziu de Imperiul Roman de Răsărit și impropriu numit în prezent „Valul lui Traian”.

În secolul III-V mai funcționau limesurile pe vechiul teritoriu dacic, unul la sud de Mureș și cele două din Moldova, dar care vor fi integrate în sistemul defensiv al Imperiului Roman de Răsărit, împreună cu cel din Dobrogea¹.

Trebuie subliniat că dintre toate campaniile de cucerire ale romanilor, cea din Dacia a implicat cel mai mare număr de militari și auxiliari. Veteranii romani, fiind acum civili, dar cu educație militară, și-au întemeiat familii locale, devenind întreprinzători locali și factor de răspândire a civilizației romane, a limbii latine și a organizării romane. Populația devenită daco-romană a păstrat în memoria colectivă romanitatea descendenței, limba latină și organizarea socială, păstrând numele de limba română și poporul român, și devenind ramura de est a romanității. Ca și în alte zone unde s-au păstrat organizarea romană și elemente lingvistice latine: Romanija din Serbia, Romagna din Italia, vlahii timoceni dintre Serbia și Bulgaria, romanșii din Austria, istro-românii din Italia, megleno-românii din Grecia, macedo-românii din Grecia, Serbia și România, ori românii de dincolo de Nistru etc.

2. Românii în Evul Mediu și formarea Principatelor românești

În *Evul Mediu*, epoca marilor *migrații* ale popoarelor asiatice (caucazieni, mongolici, turcici etc.) au adus unele elemente demografice și lingvistice noi în populația daco-romană, formându-se treptat poporul român, dar care a păstrat limba română și numele de român pe care ei înșiși îl foloseau în comun, pentru a se deosebi de toți ceilalți, care îi numeau în diverse feluri. Acest fenomen se întâlnește la mai multe popoare, care se denumesc altfel de cum le spun străinii, de exemplu doicii (Deutsch) sunt numiți de englezi germani, de francezi alamanii, de slavi nemeți iar de români nemți.

Când Papa de la Roma a trimis în explorare un cardinal (evident cu suita lui) pe valea Dunării spre vărsarea în mare, acesta a raportat cu plăcută surprindere că „*la Dunărea de Jos trăiește un popor care vorbește latinește*”². Dar acest popor fiind sub influența Imperiului Roman de Răsărit, cu capitala la Constantinopol (care legiferaseră religia creștină ca oficială) acceptaseră demult creștinarea cu ritul vechi și suveranitatea religioasă a Patriarhului (ortodoxia), și nu a acceptat schimbarea cerută de Papa de la Roma (catolicismul) care a creat

¹ Georges Duby, Atlas istoric Duby, Larousse 2007, Editura Corint istorie 2015, p. 52, 54, 58-59.

² Florin Constantiniu, *O istorie sincera a poporului roman*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 1911, p. 38.

Marea Schismă a bisericii creștine. Ca urmare românii au devenit obiectul unei dispute religioase cu implicații politice, dar majoritatea absolută a românilor este și în prezent creștină ortodoxă.

Deci dilema romanității poporului român de după retragerea militară și administrativă ordonată de Împăratul Aurelian (după cca. 170 de ani de ocupație militară, adică 8-9 generații) este elucidată complet, existând o continuitate a populației daco-romane. Dar cum a fost posibil ca civilizația, limba și influența demografică romană să se manifeste și în afara teritoriului ocupat efectiv de administrația romană?

Dacii aveau *legături* de rudenie, prietenie și alianțe între diferitele triburi geto-dacice de pe tot teritoriul Daciei, în plus obiceiul *transhumanței* (mutarea turmelor și a unei părți din familie) pentru pășunatul oilor și altor animale, de la munte la câmpie toamna și de la câmpie la munte primăvara, precum și *legăturile comerciale* cu produse agricole și animale, lemn, metal etc. au facilitat *răspândirea limbii latine cu influență dacică*. Aceasta se explică și prin vocabularul mai bogat, precizia și muzicalitatea limbii latine, care devenea *lingua franca* (limba universală pentru comerț și diplomație) în toate teritoriile cucerite de romani și a celor care aveau legături cu acestea. În plus, tocmai cei romanizați fiind în clasa superioară sau medie, știau să scrie latinește (cu alfabet latin), spre deosebire de vechii autohtoni daci care nu aveau scriere. Deci folosirea limbii latine, de fapt a *latinei vulgare* (populare) devenise o necesitate și un semn de emancipare civilizațională pentru dacii romanizați, fiind și o mândrie pentru descendența romană a celor din familii mixte.

Este interesant că nu s-a transmis limba maternă (inițial majoritatea mamelor fiind dace), ci limba paternă, care se presupune că ar fi fost în minoritate, dar s-a impus treptat ca limbă de origine latină, în întregime în tot spațiul dacic, de la Nistru până la Tisa și sub formă de insule lingvistice la sud de Dunăre. Astăzi există *limba română cu dialectul principal* (daco-roman cu influență slavă) ca limbă oficială în România și Republica Moldova, cu subdialectele/graiurile sale (muntenesc, moldovenesc, ardelenesc, oltenesc, bănățean), vorbit și de unele comunități românești din afara acestor state (Banatul sârbesc, Crișana maghiară, Bucovina ucrainiană, Bugeacul ucrainian, Timoc, Transnistria, Cadrilater etc.) cu diferite regionalisme și arhaisme, precum și dialectele minoritare ale limbii române dincolo de Dunăre (macedo-român, istro-român și megleno-român), pe cale de dispariție în prezent. Lingviștii estimează că peste 28 de milioane de oameni actuali folosesc limba română, ca limbă maternă, oficială sau învățată, deci 0,36% din populația globului³.

Întemeierea Țărilor Române a fost un proces îndelungat, bazat pe unitate teritorială, demografică, lingvistică și de conștientizare a descendenței, astfel cronicarul moldovean Ion Neculce afirma că „*noi de la*

³ Ziua Limbii Române: Suntem 28 de milioane de vorbitori de română la nivel mondial, *Ziarul de Belgia, Știri pentru românii din Belgia*, disponibil la <https://ziaruldebelgia.be/ziua-limbii-romane-suntem-28-de-milioane-de-vorbitori-de-romana-la-nivel-mondial/>, accesat la 04.02. 2026.

*Râm (Roma) ne tragem!*⁴”. Spațiul geografic al Daciei, carpato-dunăreano-pontic, a favorizat dezvoltarea și continuitatea societății umane în trei areale principale conexe, centrate de Munții Carpați, delimitate de munți și ape: în sud, între Carpații Meridionali și Dunăre, până la Marea Neagră; în est, între Carpații Orientali și Nistru până la Marea Neagră (*Kara deniz*, cum i-au spus turcii), în vest în jurul nucleului reprezentat de Carpații Occidentali până la Tisa, iar la sud până la Carpații Meridionali. Configurația Munților Carpați a separat dar a și unit teritoriile locuite de daco-romani, a favorizat apărarea, a făcut ca migrații să aibe ponderi demografice diferite, dar minoritare și a creat unele particularități regionale în formarea definitivă a poporului român.

Memoria colectivă a locuitorilor a păstrat subconștient romanitatea descendenței, nu numai în folclor ci în înseși denumirile fundamentale (român, românesc, limba română etc.), lexicul principal, religia creștin-ortodoxă, folclorul, multe denumiri geografice, tehnicile agricole etc. Dar a păstrat și elementul dacic în portul popular și modul de organizare al satelor, de mobilizare pentru război etc. Ca urmare a repetatelor năvăliri străine s-au produs și unele migrații ale locuitorilor, sau a obiceiurilor acestora, rezultând o relativă stratificare a populației: elementele dacice predomină la munte, cele romane la deal și în zonele fertile, influențele asiatice în zone de câmpie similare stepei, legăturile de orice fel fiind făcute de-alungul apelor care izvorăsc din Carpați⁵ și se îndreaptă radiar spre locurile de vărsare în fluvii sau în Mare. Ca urmare, populația era permanent într-un creuzet de amestecare, nu numai genetic ci și relațional și civilizational, în care avantajul este nu doar cel cantitativ ci și de optimizare și adecvare a obiceiurilor individuale și colective, pe fondul unui conservatorism daco-roman.

Este interesant că mult mai târziu, pe la 1600, când Voevodul Țării Românești, Mihai Viteazul, a unit cele trei principate române („*Ardealul, Moldova și Țara Românească*”), reconstituind geografic Dacia lui Decebal, iar Vaticanul ca apărător al credinței creștine și al limbii latine, l-a numit *Rex Daciae*, iar pe harta aflată la Vatican țara lui este numită *Dacia*, chiar dacă nu se formase oficial o nouă entitate statală.

În *Transilvania* (numită astfel în limba latină, ca fiind „*Ținutul de dincolo de păduri*”), populația locală medievală se autoorganizase în zone fertile în văile râurilor, cu populație românească, formând mici voievodate aliate informal în fața năvălitorilor. După venirea triburilor ungare, în perioada secolelor IX-XIII acestea au fost atacate permanent și cucerite treptat, astfel că *la 1196 sunt unificate ca Voievodat autonom* sub suzeranitatea regelui Ungariei. Schimbările administrative, militare, economice și demografice continuă, iar în 1541 se formează *Principatul Transilvaniei* (Ardealul) în cadrul regatului ungar.

⁴ Ultimul mare cronicar, primul mare prozator, disponibil la <https://moldovenii.md/md/section/230/content/786>, accesat la 07. 02. 2026.

⁵ Nicolae Iorga, *Istoria Românilor Pentru Poporul Românesc*, Editura Uniunea Scriitorilor, București, 1992, p. 34.

În Țara Românească, voievodatele de pe cursul râurilor au fost supuse de cumani (populație asiatică de rasă galbenă), zona apărând, pe unele hărți ale vremii, cu denumirea Cumania, dar unificatorul legendar Negru Vodă nu apare în izvoarele istorice ci numai în folclorul românesc. Este interesant că față de daci, care erau *blonzi*, (istoricul grec Herodot a scris că dacii aveau părul de culoarea firelor de cânepă, iar statuia nobilului dac făcută de contemporanii săi și expusă în copie la București pe Bulevardul Dacia, îl arată cu pielea, părul și barba din marmură albă iar hainele din marmură maro), și de romani care aveau pielea albă și părul aproape negru, cumanii aveau pielea mai închisă la culoare și părul negru, deci prin comparație erau negri față de autohtoni⁶.

Cert este că Basarab I, cunoscut și sub numele de Basarab Întemeietorul*, în 1310-1330, unește toate voievodatele din actualele Muntenia (Valahia Mare) și Oltenia (Valahia Mică) existente pe văile râurilor și formează Principatul Țara Românească⁷. Mircea cel Bătrân (din dinastia Basarabilor), pe la 1388, va extinde teritoriul Țării Românești spre est cu Dobrogea, până la Marea Neagră, Delta Dunării și sudul Basarabiei (pe care le cucerește de la otomani), în vest cu Banatul Severinului și în nord cu unele zone din Transilvania de sud.

În Moldova, Dragoș Vodă, la 1352, încearcă o unire sub forma unei mărci (comitat de graniță cu rol de apărare) trimis de regele Ungariei, inițial pe râul Moldova. Iar Bogdan I întemeiază, la 1359, Principatul Moldovei, care se întindea la vest până la culmile Carpaților Orientali, la est până la fluviul Nistru, la nord până la Carpații Păduroși, la granița cu Galiția (teritoriu celtic) care era a Poloniei, iar în sud până la Marea Neagră, fluviul Dunărea, râul Siret și afluentul său Milcov.

Ca urmare a acestei poziții geografice favorabile, și a bunei guvernări implementate de Ștefan cel Mare, Moldova avea unica flotă maritimă românească, cu corăbii comerciale și militare, făcea comerț până la Istanbul (și avea ce să exporte: produse agricole și animale, lemn etc. și ce să importe), flote fluviale pe Nistru și pe Dunăre, iar armata moldoveană avea arsenal la Suceava, care fabrica inclusiv bombarde din lemn de cireș și tunuri de bronz. De remarcat că armata moldovenească se baza pe cavalerie ușoară (lăncieri) adaptând tacticile cazacilor și tătarilor. Această armată avea alianțe fluide, în funcție de interesul politic de moment, luptând cu și contra polonezilor, ungarilor, turcilor, tătarilor, transilvănenilor, valahilor sau altora, după caz.

De fapt, în istorie armatele țărilor române au fost deseori aliate, dar s-au luptat uneori în diferite alte alianțe și români contra românilor, ca și în cazul altor popoare, aceasta nefiind ceva deosebit înainte de crearea statelor naționale. Chiar și în Epoca Modernă, jandarmeria și armata română au

⁶ Neagu Juvara, *Tocomerius- Negru Voda: UN VOIVOD DE ORIGINE CUMANĂ LA ÎNCEPUTURILE ȚĂRII ROMÂNEȘTI*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Humanitas, București, 2011, p. 43.

* *Basarab Întemeietorul, a domnit mai bine de patru decenii și a fost un adevărat simbol al rezistenței și al dorinței de independență națională.*

⁷ Nicolae Iorga, *Istoria Armatei Românești*, editura Paul Editions, 2023, pp. 14-15.

luptat contra țăranilor răsculați la 1907, apoi în 1918 și 1933, contra muncitorilor, în 1941, la Rebeliunea legionară, din 1945, lupta cu anticomuniștii, iar în 1989 la Revoluția română etc.

3. Români în Epoca modernă

Politica și războaiele moderne au fost influențate decisiv de Franța lui Napoleon Bonaparte, de marile imperii și de forțele emergente. La 1812, tratatul de pace care încheia războiul ruso-turc *cedează Moldova dintre Prut și Nistru* (care era sub suzeranitate otomană) Rusiei, deci Moldova pierde o treime din teritoriu, care ajunge gubernie rusească. Între timp Rusia, după războiul cu francezii (în 1812) descoperă din nou (după Petru cel Mare) civilizația Europei Occidentale și încearcă să se modernizeze, dar prea lent. Tinerii ofițeri ruși organizează o tentativă de lovitură de stat pentru a grăbi modernizarea în 1817, Mișcarea Decembriștilor, dar sunt descoperiți și executați prin spânzurare (ofensă supremă pentru militari).

La 1821, mișcarea grecească de independență față de turci, Eteria, condusă de un fost domnitor grec al Țării Românești, Nicolae Ipsilanti, cuprinde și principatele române aflate sub suzeranitate otomană. Tudor Vladimirescu, ofițer român din armata rusă, probabil influențat de Mișcarea Decembriștilor, vine în țară și organizează lupta. Dar el voia independența românilor, nu doar schimbarea stăpânului, așa că este asasinat din ordinul lui Ipsilanti și fără Domnul Tudor (pe care românii îl vedeau deja ca Domnitor al Țării Românești) revoluția se termină.

Pe la 1830, Rusia în război cu Turcia, ocupă Principatele Române, ca „*protector creștin-ortodox*”, încearcă să modernizeze administrația și armata, în speranța că le va include în Imperiul Țarist. Generalul Pavel Kiseleff era *de facto* guvernatorul Țării Românești și a inițiat o serie de modernizări și a sugerat unirea țărilor române. A fost redactat *Regulamentul Organic*, dar românii nu au acceptat această schimbare, probabil presimțind scopul ascuns al acesteia, și se revoltă, iar Regulamentul este ars în public.

Procesul de modernizare al Principatelor Române (început timid încă din timpul Domniilor Fanariote) s-a oficializat prin adoptarea Regulamentelor Organice (ca un fel de Constituție), în 1831-1832, în Muntenia și Moldova, care între altele stipulau și necesitatea unirii politice⁸. În 1842, au fost unificate unitățile de măsură și greutate. În 1845, Domnitorul muntean Gheorghe Bibescu s-a căsătorit cu sora Domnitorului moldovean Mihail Sturza, subliniind apropierea celor două țări, iar ceremonia a fost oficiată la Focșani, în biserica Sfântul Ioan, lângă borna de hotar, naș fiind chiar Domnitorul Moldovei. Acordurile vamale bilaterale, din 1833 și 1835, semnate de Domnitorii Mihail Sturza și Gheorghe Bibescu, au dus treptat la desființarea vămilor până la 1 ianuarie 1848, cu excepția sării.

În 1848, *Revoluția burghezo-democrată* din Franța se răspândește în toată Europa, țările române participă cu entuzism, dar fără o susținere

⁸ Unirea Principatelor Române, Wikipedia, disponibil la https://ro.wikipedia.org/wiki/Unirea_Principatelor_Rom%C3%A2ne, accesat la 10.02. 2026.

populară suficientă. Țările române, aflate la confluența (destul de volatilă) a trei mari imperii sunt pacificate forțat de acestea. În Moldova intră armata țarului Rusiei și ocupa Iașul, în Transilvania intră armata împăratului Austriei, iar românii se luptă cu ungurii (care voiau independență numai pentru ei, nu și pentru români) și apoi cu austriecii. În Țara Românească până să vină armata turcă din Bulgaria au ajuns cazacii ruși aflați deja la Iași și au ocupat Bucureștiul. Compania de pompieri militari (înființată la 1845, ca Roată de pompieri), a primit ordin să iasă în întâmpinarea armatei turce și să defileze în onoarea acesteia (probabil că autoritățile preferau ocupația turcă celei rusești). Dar evenimentele și sentimentele antiotomane ale trupei au făcut ca aceasta să intre în luptă din cauza unui incident minor, au provocat inamicului pierderi de zece ori mai mari, iar căpitanul Pavel Zăgănescu, scăpat ca prin minune, a fost arestat de cazaci și condamnat la 4 ani de închisoare. Toate acestea au întărit aversiunea românilor pentru Rusia, așa cum afirma Mihail Kogălniceanu în discursurile sale politice din perioada pașoptistă că „stăpânirea otomană era grea, dar lăsa o anumită autonomie internă; stăpânirea austriacă era mai apăsătoare, prin centralism și presiuni culturale, iar stăpânirea rusească era cea mai periculoasă, pentru că urmărea absorbția completă a Principatelor**”.

Ultimii Domnitori ai Principatelor Române au introdus reforme în Moldova și în Țara Românească, au adus specialiști străini din Europa Occidentală pentru reformarea armatei, învățământului, sănătății etc. așa cum a fost și Locotenentul-medic Carol Davila (viitorul General, Profesor și Academician).

Propaganda unionistă din țară și din străinătate și presa vremii au avut un rol important, fiind susținută inclusiv financiar, astfel boierul revoluționar I.C. Brătianu și-a vândut o moșie ca să finanțeze campania. La Iași și la București s-au format Comitetele unirii în 1856. Adunările populare *ad hoc*, din 1857, au arătat votul popular favorabil unirii în ambele țări, așa că la Convenția de la Paris, din 1858, Marile Puteri europene acceptau unirea celor două țări române, dar cu guverne diferite. În 1859, prin alegerea colonelului moldovean de cavalerie (școlit în Franța) Alexandru Ioan Cuza ca domnitor, mai întâi în Moldova și apoi în Muntenia, a preluat conducerea statului după Grigore Ghica și respectiv Barbu Știrbei.

S-a realizat o *unire personală* a Principatelor Române, care a pus bazele noului stat România, iar *Capitala* a fost stabilită la București, în centrul țării, care era formată atunci din Moldova cu capitala la Iași, Muntenia (Valahia Mare) cu capitala la București și Oltenia (Valahia Mică) cu capitala la Craiova. **Steagul** noului stat era format din fuziunea de culori ale steagului Moldovei (roșu cu albastru) și al Valahiei (galben cu albastru), rezultând tricolorul românesc cu culorile dispuse orizontal (roșu-galben-albastru) și apoi vertical (albastru-galben-roșu) inspirat după francezi.

* Formularea apare ca idee în prelegerile sale de istorie națională și în discursurile politice din anii 1840- 1850.

Tricolorul românesc este o fuziune heraldică naturală a Moldovei și Țării Românești, care este legiferată.

Și pentru că „*unirea face puterea*” noul stat a intrat în faza de *modernizare accelerată* pe toate planurile. Armata unificată s-a pregătit să apere unirea, cu care Înalta Poartă Otomană (Turcia), ca putere suzerană, nu era de acord, și s-a pregătit de luptă contra armatei turce la Florești pe râul Prahova. Dar Marile Puteri europene au sprijinit unirea și turcii nu au mai intervenit militar. Este adevărat că din cele zece regiuni românești se uniseră la început numai trei, sub denumirea de Unirea Principatelor Române sau Unirea Principatelor Dunărene, dar nimeni nu a îndrăznit să minimalizeze acest act numindu-l „*unirea mică*”, cum vedem uneori în prezent. S-a folosit pentru prima dată denumirea oficială de România și țara a început să fie modernizată după model francez, în timp ce Principatul Transilvaniei se moderniza după model german.

În 1866, Domnitorul Alexandru Ioan Cuza a fost forțat să abdice pentru a fi înlocuit cu un prinț din familie occidentală recunoscută, respectiv Karl von Hohenzollern Siegmaringen care a devenit Domnitorul Carol I, la propunerea Împăratului Franței Napoleon al III lea. Acesta a continuat procesul de modernizare al țării și s-a pregătit temeinic pentru independența statală.

În 1877, când a început un nou război ruso-turc, România a participat alături de armata rusă și a învins armata turcă din Bulgaria. Dar rușii nu au permis avansul Armatei române (comandată de Domnitorul Carol) spre Istanbul, așa că acesta a trecut Dunărea înapoi în Oltenia, pe la Calafat. La înapoierea armatei ruse, pe la Giurgiu, aceasta a ocupat Bucureștiul și Muntenia, (vechiul vis al țărilor ruși de a face țărilor române gubernie rusească) însă Carol a luat poziție de luptă pe Olt, așteptând ajutor occidental. În 1878, Marile Puteri europene, la Congresul de la Berlin au confirmat *independența* României și armata rusă a trebuit să plece. Nu a fost aprobată cererea lui Carol de retrocedare măcar a sudului Basarabiei (de la Brațul Chilia până la Nistru, deci acces la Marea Neagră). Dar s-a compensat prin cedarea Dobrogei de către Turcia, ca provincie românească, iar Armata română a trecut Dunărea pe la Brăila (de observat că locurile de trecere a Dunării sunt aproximativ aceleași). Atitudinea unionistă a românilor era reflectată și în presa și literatura vremii, astfel Mihai Eminescu a scris într-o poezie patriotică: „*De la Nistru pâ-n-la Tisa, Tot românul plânsu-mi-s-a...*”.

Ca urmare Prințul Carol a fost încoronat rege, la 1881, iar România independentă a devenit *regat*. Dar relațiile de prietenie erau spre Occident, nu spre Turcia sau Rusia, care își doriseră suzeranitatea asupra României. Ulterior, regele Carol I a semnat un tratat de alianță cu Austro-Ungaria, care a fost ținut secret din cauza ostilității românilor față de ocupația Transilvaniei. În 1914, la declanșarea Primului Război Mondial, pentru acest motiv nu a putut să intre în luptă de partea Puterilor Centrale pentru a recupera Basarabia de la ruși, și a murit, se zice de „*inimă rea*”. Țara a rămas neutră, oricum era epuizată după Războiul Balcanic, în care primise Cadrilaterul (sudul Dobrogei) și refugiații aromâni (macedo-români) din Balcani. Dar în 1916,

Franța care lupta din greu pe frontul de vest, solicita insistent României să intre în luptă pe frontul de est, promițând în scris reîntregirea teritoriilor tradițional românești, de la Nistru până la Tisa, deci unirea tuturor românilor.

După sacrificii uriașe, România a învins, luptându-se cu austriecii, ungurii, germanii și bulgarii și în final cu aliații ruși care făceau Revoluție (în martie 1917 burghezo-democrată, iar în noiembrie proletară) și nu mai țineau linia frontului, ba chiar atacau trupele române ca să nu mai continue lupta contra dușmanului comun. Orașul Galați, cel mai important port al Moldovei, a fost bombardat și atacat de „aliații” ruși, dar nu au reușit să îl cucerească. Armata franco-britanică de la Salonic, rezerva strategică a frontului, comandată de generalul Henri Berthelot (un mare prieten al României, care reorganizase, dotase și modernizase armata română pe timp de război) s-a deplasat spre nord, a atacat și a respins unitățile Armatei Roșii Ucrainene și Armatei Roșii Rusești. Acestea intenționau să ocupe Moldova pentru a avea granița de vest a Ucrainei Sovietice la Carpații Orientali, pentru a fi vecini cu Ungaria Sovietică. Ar fi realizat astfel o continuitate sovietică între Rusia, Ucraina, Austria, Ungaria, și eventual Germania, dacă revoluția socialistă ar fi învins. Dar în Ungaria, Austria și Germania populația a luptat contra revoluționarilor, iar Ucraina a dorit să fie independentă, ca și Georgia, și au fost atacate și ocupate de rușii revoluționari.

4. Români în Epoca Contemporană

Cum se spune cu umor „*a promite este nobil*”, după război nici România nu a mai primit tot teritoriul promis înspre vest, fiind împărțit pe jumătate cu ungurii și respectiv cu sârbii. În nord Bucovina a devenit independentă de sub austrieci, iar în est Basarabia a devenit independentă de sub ruși, iar ca țări independente au votat unirea cu România, patria-mamă. A rezultat un Regat al României care unea principalele teritorii românești (cele 10 ținuturi istorice) cu majoritatea populației românești, care pe drept cuvânt s-a numit neoficial România Mare. Această țară a prosperat, din 1918 până în 1940, când Marile Puteri care împărțiseră Europa în sfere de influență (Germania în vest și URSS în est) au hotărât cedarea Transilvaniei de Nord către Ungaria și a Cadrilaterului către Bulgaria, respectiv Basarabia și Bucovina de Nord către URSS. Când țările Axei (Berlin-Roma-Tokio) se pregăteau să atace URSS, România a fost în fața dilemei dacă să încerce recuperarea teritoriului în est sau în vest. A fost logic să aleagă Basarabia, așa că România a intrat în luptă alături de germani, fără să aibă alianță cu ei ci doar interese comune parțial.

În 1942, când germanii cuceriseră Polonia, Cehoslovacia, Estonia, Letonia, Lituania, Bielorusia, Ucraina și părți din Rusia, având aliniament Leningrad (Sankt Petersburg) - Moscova - Stalingrad (Volograd) - Munții Caucaz, și păreau victorioși, Armata Română s-a întors în țară cu misiunea îndeplinită și a defilat pe sub Arcul de Triumf.

Dar contraofensiva rusă a pus în dificultate armata germană și Germania a forțat întoarcerea armatei române pe front, la Stalingrad, unde

aproape a fost nimicită, și în Crimeea de unde a fost salvată de flota regală română. Armata Roșie cu Frontul 2 Ucrainian, a trecut a doua oară Nistrul, linia de fortificații cu cazemate fiind inutilă și de această dată. Regele Mihai I-a arestat pe Mareșalul Antonescu, șeful statului și comandantul armatei, care nu voia să înceteze lupta, și a declarat armistițiu. Germanii supărați că România nu continuă lupta contra URSS, au atacat Bucureștiul și Constanța, cu intenția de a ocupa România. Acest fapt a provocat Armata română să intre imediat în luptă cu germanii, și ulterior să lupte alături de Armata Roșie până în Austria și Cehoslovacia, sperând să recâștige măcar teritoriile pierdute din vest.

În tratativele de pace care au încheiat Al Doilea Război Mondial, România fiind considerată de URSS ca țară învinsă, a pierdut Basarabia și Bucovina de Nord, în plus Ținutul Herța, insulele de pe Brațul Chilia și gura de vărsare a Brațului Chilia (care duce în mare 60% din apa Dunării) și Insula Șerpilor cu platoul continental aferent al Mării Negre, dar cel puțin a redobândit Transilvania de Nord.

Europa postbelică devenise relativ pașnică, deși Războiul Rece (1947-1991) făcea ravagii economice și politice, fiind ilustrat de numeroase exemple: irlandezii au dus o luptă sângeroasă contra englezilor pentru că voiau să fie independenți pentru a se uni cu Irlanda, URSS a invadat țările aliate Ungaria (1956) și apoi Cehoslovacia (1968), Turcia a ocupat nordul Ciprului (1974) și a format o mică republică nerecunoscută internațional, Rusia a luptat cu cecenii care voiau independență (fiind sprijiniți de Arabia Saudită), Războiul din Iugoslavia, sprijinit de NATO (1999), a dus la ruperea statului în șase țări diferite, Republica Moldova (ajutată de România) a luptat cu separatiștii din Transnistria (1992) sprijiniți de Rusia, și a rezultat o mică republică nerecunoscută, populația din Donbas a luptat pentru independență contra Ucrainei (2014-prezent), rezultând două mici republici nerecunoscute, Federația Rusă a luptat contra unor regiuni etnice din Caucaz care voiau independență etc. Forțe armate din țări europene, inclusiv românești, UE sau NATO au participat la diferite războaie din Lumea Veche (Europa, Africa și Asia). Și de parcă toate acestea nu ar fi fost de ajuns pentru a demonstra că Europa nu este și nu poate fi complet pacificată, și că organismele internaționale nu pot sau nu vor să asigure pacea decât la nivel declarativ, în 2022 Rusia a invadat Ucraina, fostul aliat, și a început cel mai mare război european de după războiul mondial, care continuă și în prezent. Invazia, denumită *operatiune militară specială* a degenerat în operațiuni cu lupte de manevră ca în Al Doilea Război Mondial, apoi în lupte de poziție ca în Primul Război Mondial și a continuat ca război de uzură, tehnologizat, cu operațiuni multi-domeniu (terestru, aerian, naval, cosmic, informațional etc.) ca o variantă ipotetică a unui viitor Război Mondial, dar fără lovituri nucleare (deocamdată).

Această situație periculoasă în zona noastră geografică, chiar la granițele României și Republica Moldova, are urmări și asupra țărilor noastre și creează riscuri geo-politice pentru prezent și viitor. România fiind *cea mai*

*mică țară mare*** (locul 61 din 195 de state independente, din cele 230 care există) și putere militară (locul 45 din 194), este protejată în plus (și mai ales) de apartenența la NATO și UE. Dar Republica Moldova fiind o țară mică, cu populație mică, cu emigrație masivă și fără putere militară, neavând aliațe puternice ci doar candidatură, promisă dar încă nesigură, la NATO și UE, este în pericol din multe puncte de vedere. Însăși supraviețuirea românității statului, a poporului și a limbii sunt în pericol de dispariție prin înglobarea teritorială, demografică sau politică în aria slavilor de est, așa cum s-a tot încercat, de la 1812 încoace, și mai cu seamă din 1940 până în prezent.

URSS organizase în 1922 în Transnistria o mică Republică Sovietică Socialistă Moldovenească, pe malul stâng al Nistrului. Având acum și teritoriile luate cu forța de la români, a extins în 1944 această republică cu centrul Basarabiei (actuala Republica Moldova), iar nordul Basarabiei, împreună cu nordul Bucovinei și Ținutul Herța le-a dat RSS Ucrainiană (regiunea Transcarpatia), ca și sudul Basarabiei cu brațul Chilia și insula Șerpilor cu apele teritoriale și platoul submarin (incluse în regiunea Odesa).

După Revoluția Română din 1989 și destrămarea URSS (în 1991) s-a pus problema anulării Tratatului Ribentrop-Molotov prin care România pierduse teritorii în folosul URSS, deci reunirea cu România a Basarabiei, devenită independentă sub numele de Republica Moldova, inclusiv a celor două regiuni din Ucraina (devenită și ea independentă). În Republica Moldova a izbucnit un război (în 1992) cu separatiștii transnistreni rusofoni (în prezent înghețat), iar Găgăuzia (în sudul republicii) a căpătat autonomie.

Dar lupta a continuat pe plan politic, diplomatic și propagandistic, iar președintele României a semnat în 1995 un Tratat de prietenie cu Ucraina prin care declara că nu mai avem dispute teritoriale, deci a recunoscut pierderea definitivă a acestor teritorii românești. De altfel, în primii ani ai secolului nostru, Ambasadorul american la Chișinău susținea recent independența Republicii Moldova.

Relațiile oficiale dintre cele două țări române au continuat ca relații la nivelul populației, comerț, turism, sprijin pentru reformarea administrației, armatei, învățământului, sănătății, legislației etc. Există un mentorat activ pentru integrarea în Uniunea Europeană (UE), separat sau împreună cu România, și în NATO (de exemplu Trilaterala NATO România-SUA-Moldova). Mulți elevi și studenți basarabeni învață în România, mulți basarabeni lucrează în România (dar și în alte țări europene sau din lume), mulți au cetățenie română sau dublă cetățenie, domiciliu permanent sau proprietăți în România. Dar uneori autoritățile române au împiedicat micul comerț de frontieră și magazinele „*rusești*”, favorizând contrabanda și sancționarea contravențională sau penală a basarabenilor, deci au creat animozități, poate fără rea intenție.

** în cultura istorică și geografică românească, ideea „România, mică prin suprafață, dar mare prin resurse, diversitate și poziție” este asociată constant cu: Simion Mehedinți întemeietorul geografiei românești modernepromotor al conceptului de „geografie națională”.

Cunoscând toate acestea și multe altele care sunt accesibile oricui vrea să le cunoască, se poate înțelege mai bine prezentul, care pare oarecum nebulos și paradoxal. Este greu de înțeles cum propaganda străină (respectiv rusească) a făcut ca unii români să nu se mai considere români, deși sunt urmași ai daco-romanilor și vorbesc limba română. Cum a devenit posibil ca un popor mândru să se numească pe el însuși doar ca o ramură a poporului propriu, iar un subdialect (graiul moldovenesc) al dialectului daco-roman al limbii române să fie considerat limbă maternă moldovenească, care din punct de vedere lingvistic nici nu există, fiind totuna cu limba română?

5. Situația actuală

În acest context internațional complex apare brusc declarația unionistă a președintei Republicii Moldova, Maia Sandu. La începutul lunii ianuarie 2026 interviul Maiei Sandu pentru podcastul *The Rest in Politics* (pe YouTube), aceasta fiind una din cele mai importante inițiative de profil pe plan global, coordonată de foștii demnitari britanici Roy Stewart și Alastair Campbell. Între alte declarații importante, a afirmat că în cazul unui posibil referendum organizat pentru unirea Republicii Moldova cu România, ar vota categoric Da. A motivat pertinent că suveranitatea și democrația liberală fragilă, în curs de consolidare a oricărui stat mic, cum este Republica Moldova, sunt dificil de păstrat în actualul ecosistem geopolitic agresiv și imprevizibil. În continuare a reamintit că angajamentul ferm al țării sale de integrare în Uniunea Europeană este singurul proiect de țară validat de majoritatea populației, iar unirea cu România nu este o opțiune majoritară. Însă în Moldova ideea unirii cu România reprezintă o mișcare politică pe deplin legitimă, la fiecare scrutin electoral există partide și alegători care își declară deschis sprijinul pentru unire. Dar și în România părerile sunt împărțite, de la partide naționaliste/suveraniste care vor unirea, partide pro-europene/liberale care vor integrarea moldovenilor în UE și/sau NATO ori alte partide ale căror membri au unele temeri politice și economice, care deocamdată se abțin, deși se recunoaște că România și Republica Moldova sunt două state distincte, dar cu un spațiu public comun. Există și o prezentare succintă a unionismului moldovenesc, în timp și în spațiu, care merită să fie citită și analizată⁹.

Aceste declarații au provocat unele reacții furioase din partea unor politicieni din Moldova, care au acuzat că Sandu declară public dorința de a pierde independența Republicii Moldova, fără a lua în considerare istoria țării și ingerințele rusești, și a fost acuzată politic de trădare de patrie.

Nu există nicio ambiguitate sau ezitare în declarația Maiei Sandu în acest interviu, ea a spus clar că susține aderarea Republica Moldova la România și că, dacă va fi posibil, va vota pentru unire „*Dacă vom avea un referendum, voi vota pentru unirea cu România*” și a explicat succint

⁹ Răzvan Foncea, „Ce putem citi printre rânduri din declarația unionistă a președintei Maia Sandu?”, Contributors.ro, 14.01.2026, disponibil la <https://www.contributors.ro/ce-putem-citi-printre-randuri-din-declaratia-unionista-a-presedintei-maia-sandu/>, accesat la 16.02.2026.

contextul poziției sale, ea nefiind o adversară a unirii. Britanicii au fost surprinși de această declarație de patriotism românesc și au comentat ulterior „*Este atât de ciudat că dacă ești liderul unui stat, atunci chiar și din motive egoiste, printr-un referendum, să vrei aderarea statului tău la unul vecin*”¹⁰. Se pare că occidentalii văd totul prin prisma interesului personal.

Deși din punct de vedere formal, pentru cine nu cunoaște sau nu vrea să înțeleagă istoria românilor, Republica Moldova își pierde independența și/sau dispare ca stat. Pentru susținătorii unirii, aceasta nu reprezintă desființarea statului sau a independenței moldovenilor, ci revenirea la propriul stat mare și restabilirea dreptății istorice pentru statul-națiune. Aceștia erau foarte numeroși în perioada prăbușirii URSS (aproape jumătate din cetățenii moldoveni) dar mai puțin numeroși după ce au văzut meandrele evoluției României actuale.

Pe de altă parte, independentiștii (în majoritate rusofoni și/sau rusofili), se tem că actuala președintă reprezintă *o amenințare la adresa existenței Moldovei, prin lichidarea Republicii Moldova*, iar Igor Dodon, fostul președinte pro-rus al Republicii, o acuză că vrea ca după unire să conducă România (!?). Dar atitudinea publică unionistă a Maiei Sandu este încă din 2016, când a candidat prima dată (fără succes) la președinția republicii, iar electoratul moldovean este conștient de acest fapt. Acum, fiind la al doilea mandat și ultimul, are curajul să își exprime sincer părerile politice și să influențeze pozitiv tabăra unionistă. Exemplul României, codașă în UE, dar cu nivel de trai mult superior Republicii Moldova, contribuie la opțiunea unionistă. Pe de altă parte, *unirea face puterea*, deci problemele cu care se confruntă în prezent și cele din viitor ale României și ale Republicii Moldova, vor putea fi abordate și rezolvate mai ușor, atât pe plan intern cât și internațional, inclusiv pentru posibilele diferențe în cadrul Uniunii Europene.

Societatea moldovenească este stratificată, cei mai favorabili unirii sunt intelectualii și orășenii, cei mai reticenți sunt țăranii, care reprezintă majoritatea locuitorilor. Aceștia se tem că reformele vor duce la falimentarea micilor proprietari și afaceri agricole, care vor fi cumpărate de europeni bogați, temere pe care o au și agricultorii români față de investitorii globaliști. În plus, susținerea unirii este diferențiată și geografic, capitala și centrul republicii sunt predominant unioniste, nordul și sudul predominant contra unirii iar Găgăuzia și Transnistria sunt clar contra unirii¹¹. Totuși, situația nu trebuie absolutizată, ca exemplu marele patriot român, Mareșalul Alexandru Averescu, comandantul Armatei Române în Primul Război Mondial, era găgăuz născut în Basarabia, în Rusia.

¹⁰ Xenia Florea, „Sperjurul președintei. Ce părere au europenii despre declarația Maiei Sandu?”, disponibil la <https://noi.md/md/analitica/sperjurul-presedintei-ce-parere-au-europenii-despre-declaratia-maiei-sandu>, accesat la 20.02. 2026.

¹¹ Sergiy Sydorenko, „Lichidarea Moldovei sau un plan de aderare la UE? De ce Maia Sandu a început să vorbească despre unirea cu România”, Contributors.ro, 14.01.2026, disponibil la https://uk.search.yahoo.com/search;_ylt=AwrIfq, accesat la 20.02. 2026.

Dar este posibil ca strategia bazată pe unire să fie doar o variantă de rezervă, cea principală, agreată de marea majoritate a moldovenilor, fiind aderarea la UE. Numai că aceasta este deocamdată doar o promisiune, care este drept că a devenit oficială, iar moldovenii emigrați în Europa întăresc dorința moldovenilor de europenizare. Dar dacă nu se materializează, sau durează prea mult, în contextul amenințării existențiale dinspre est, salvarea imediată este revenirea imediată la patria-mamă, care poate oferi garanțiile militare, economice și politice pentru bunăstarea moldovenilor, inclusiv intrarea nemijlocită în UE și NATO. Dar aceasta înseamnă nu numai ruperea legăturilor cu Rusia, ci și adversitate. Deci perspectiva de reunire a celor două state românești este încă în dinamică și va depinde de evoluțiile situației internaționale și naționale, oarecum imprevizibile în acest moment.

Ambasadorul Republicii Moldova la București, Victor Chirilă, militează pentru unire și a afirmat public „*Idealul Unirii cu România nu este anti-Republica Moldova, el este anti-imperialist*”. Poziția clară exprimată de ambasadorul moldovean arată că „*Este timpul să ne asumăm românitatea noastră pe deplin*” și că „*Atât timp cât idealul unirii va fi viu în Republica Moldova, România va avea obligația morală și istorică să ajute Chișinăul cu orice îi stă în putere*¹²”.

Concluzii

Relațiile dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania au reprezentat un element esențial în evoluția istoriei naționale. Deși aceste formațiuni politice au existat mult timp separat, ele au fost unite printr-o identitate comună de limbă, cultură și tradiții, care a creat un spațiu românesc coerent. De-a lungul secolelor, raporturile dintre ele au oscilat între alianțe, rivalități și perioade de cooperare, influențate puternic de contextul geopolitic și de presiunile marilor puteri vecine. Totuși, legăturile culturale și conștiința originii comune au rămas constante, contribuind la consolidarea unei solidarități românești. Acest proces de apropiere treptată a pregătit terenul pentru marile momente de unificare politică, precum Unirea Principatelor din 1859 și Marea Unire din 1918, care au desăvârșit formarea statului național român, România Mare.

Vremurile vitrege au făcut ca o parte a acesteia să devină un alt stat românesc independent și pe care, prin unire, îl dorim revenind la Patria Mamă.

Această unire poate fi realizabilă, dar nu imediat, consierând că ea va fi benefică pentru toți românii și minoritățile naționale, devenind o țară mai mare, cu o populație mai mare, „*adunată la sânul patrei-mamă*”, cu potențial economic mai important., conținând și mai mult în structurile UE, NATO, ONU și pe plan mondial. Riscurile geo-politice se vor reduce, indiferent de evoluția situației internaționale. Dezvoltarea economică va ridica nivelul de trai al populației, va contribui la modernizarea țării și propășirea națiunii. Dar „*Binele cu forța nu se poate face*”, așa că românii

¹² Mihai Cistelican, internet, Stirile zilei, Știri pe surse la 13.01.2026., disponibil la https://uk.search.yahoo.com/search;_ylt=accesat la 27.02. 2026.

de pe ambele maluri ale Prutului vor trebui să aștepte vremuri mai bune, favorabile unirii tuturor românilor (visul de veacuri al națiunii române) într-un stat-națiune, *o singură Românie*.

BIBLIOGRAFIE

Surse de autor

- CISTELICAN M., internet, Stirile zilei, Știri pe surse la 13.01.2026,, disponibil la https://uk.search.yahoo.com/search;_ylt=
- DUBY G., *Atlas istoric*, Duby, Larousse 2007, Editura Corint istorie 2015;
- FLOREA X., „Sperjurul președintei. Ce părere au europenii despre declarația Maiei Sandu?”, disponibil la <https://noi.md/md-analitica/sperjurul-presedintei-ce-parere-au-europenii-despre-declaratia-maiei-sandu>;
- FONCEA R., „Ce putem citi printre rânduri din declarația unionistă a președintei Maia Sandu?”, Contributors.ro, 14.01.2026, disponibil la <https://www.contributors.ro/ce-putem-citi-printre-randuri-din-declaratia-unionista-a-presedintei-maia-sandu/>;
- IORGA N., *Istoria Armatei Românești*, Editura Paul Editions, 2023;
- IORGA N., *ISTORIA ROMÂNILOR PENTRU POPORUL ROMÂNESC*, Editura Uniunea Scriitorilor, București, 1992;
- JUVARA N., *Tocomerius- Negru Voda: UN VOIVOD DE ORIGINE CUMANĂ LA ÎNCEPUTURILE ȚĂRII ROMÂNEȘTI*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Humanitas, București, 2011;
- MEILA E.-A., internet, Știripesurse, disponibil la <https://emea.search.yahoo.com/search?ei=UTF-8&p=Meila+Emilia-Alexandra&fr=-crmas>;
- ROSETTI C.A., *O viață pusă în slujba idealurilor democratice ale poporului român*, Editura Muzeul Municipiului București, 2003;
- SYDORENKO S., „Lichidarea Moldovei sau un plan de aderare la UE? De ce Maia Sandu a început să vorbească despre unirea cu România”, Contributors.ro, 14.01.2026, disponibil la https://uk.search.yahoo.com/search;_ylt=AwrIfq.

Surse Web

- Ultimul mare cronicar, primul mare prozator, disponibil la <https://moldovenii.md/md/section/230/content/786>;
- Unirea Principatelor Române, Wikipedia, disponibil la https://ro.wikipedia.org/wiki/Unirea_Principatelor_Rom%C3%A2ne;
- Ziua Limbii Române: Suntem 28 de milioane de vorbitori de română la nivel mondial, Ziarul de Belgia, Știri pentru românii din Belgia, disponibil la <https://ziaruldebelgia.be/ziua-limbii-romane-suntem-28-de-milioane-de-vorbitori-de-romana-la-nivel-mondial>.